

ոյ ხալքու պատրիարքությունը և գավուրյա-
ծոցը? առաջ ըստ արևոս Տայքու կը մարության
գանու, հաշու խալքու պատրիարքությունը
Մեծությունը մնանա, հայ մահերքությունը Վերա-
կանացնեան մասունք մասմեծնեան մասնա.

როგორც ცხოველს არ შეუძლიან იცხოვ-
როსუსაჭმლოთდა თავისი არსება გააგრძელოს,
სწორეთ ასეა მთელი ხალხის საქმეც. იგი,
უთულდ, განქრება, მოისპობა ე. ი. დაკარ-
გავს თავის ტომობას, თუ არ შეარჩალდა გა-
ნათლებით. უკანასკენელი ომი გვიჩვენებს
ჩეენ გასაოცარს მაგალითს: იმის შემდეგ რაც
ნაპოლეონ პირველმა თითქმის მიწასთან გა-
ასწორა პრუსია, ეინ წარმოიდგენდა, რომ
ეს პატარა სამეფო ოთხ მილიონ ნახევარი
მცხოვრებით მაშინ, სასტიკად გასთელავდა
იმავე ძლიერს, მტრის რისხეის დამცემს სა-
ფრანგეთსა სამოცი წლის შემდეგ? ეინ იყიქ-
რებდა ამას? — მაგრამ რამ მოახდინა ეს სა-
კეირველი ცელილება, რომ პრუსია რამდე-
ნიმე ათი წლის შემდეგ, დამარცხებულისაგან
გამარჯვებულ შეიქნა? — ხალხში განათლე-
ბის გაერტყელებამ, სახალხო შკოლებმათ,
ამბობენ თეთონან ნემცები. სახალხო შკო-
ლები რომ ყოველის შემძლებელია, ეს ამე-
რიკაში დიდი ხანა გაიგო იქურმა ხალხმა
და იმიტომაც არის, რომ ეკროპიელები იმათ
სახელმწიფო წესს შესცერიან, როგორც მი-
საბაძველ მაგალითს.

ეგრეთვე დიდი მნიშვნელობა აქვს ხალხის
ცხოვრებაში მის სახლოსნობას; ის ახირე-
ბული ჩვენებური სამუშაო იარაღები, რო-
მელსაც ვვონებ თარგამოსის ღრივებან გა-
მოუცვლელათ ქმარობთ ერთსა და იგივეს,
როგორი სასაცილო და გულის მომკვლელია
იმისთვის, ვისაც ეეროპიული მიწის შესამუშა-
ვებელი და სხვა საოჯახო იარაღები უნახაფი!
იქ, სადაც ეეროპიელს სამი, ოთხი საათის
მუშაობა სჭირია, ჩვენი გლეხი დილიდგან
საღამომდისაც ვერ მორჩება. ნულარ ვიტ-
ყოთ იმას, რომ იქ, საცა ორთქლის მაშინ-
ბით არის გამართული მუშაობა, იქ ხომ
დღეში ორმოცდათი კაცის ოდენს, ერთი
კაცი გაკეთებს.

ძრიელ უნგვეშო მდგომარეობაში არის
ჩვენი ხალხის მეურნეობა; ძრიელ ბევრს მწარ-
ე თვლის ღვრის იგი მხოლოდ საზრდოის
მოსაწევად; ძრიელ შევიწროებულია სიღარიბის
გამო მით ზნეობითი და ნივთიერი მოთხოვ

ნილება...წლის მოსავალი ძლიერ ჰყოფნის ჩემებას გლეხს. იმ გარემოებაში, როგორშიც ის ჩატარდნილია, შეუძლებელია მომეტებული ნამუშავარი მოიწიოს. არც ღრო და არც საჭირო მისთვის ცოდნა არა აქვს იმას. ყველამ ვიცით, როგორ დაცემულია ჩვენი სახლოსნობა, მაგრამ ყურსაც არ ვუგდებთ, თუმცა არ იყო ძნელი ამისი შევლა. ცხადია, თუ ამ მხრით ისეთ მდგომარეობაში დავრჩით, როგორც აქამდინა გართ, მაშინ არც ხალხის განათლება იზამს შესაჩინევ ნაბიჯს წინ. ისეთი კავშირი აქვს ხალხის ეკონომიურ მდგომარეობას განათლებასთან, რომ ერთი მეორეს უიმისოთ მოუზერხებელი საქმეა. მხოლოდ განათლება და მეურნეობის წარმატება შეჰქნის ხალხს გონიერათ, სამართლიანათ და ძლიერათ. პირველი და უმთავრესი ხალხის ბედნიერებისთვის არის ეს საშუალებები. (ნუ დაივიწყებთ, რომ აქ ქართველებზედაა ლაპარაკი), ყოველნაირი სხვა მისთვის ზრუნვა შედარებით ამებთან —უნიშვნელოდა უფერულია. უნდა ვთქვათ, არაფრათ გვჯერა სხვა რეცეპტები.

კიდევ ვიტყვით, გარდა ხალხში განათლების გავრცელებისა და მეუნეობის გაუმჯობესობისა, სხვა წიმლები არ გვისაჭიროება. იმ მეგობრებმა, რომელნიც ამ გზას აშორდებიან, უნდა იკადენ, ხალხი ღვწლათ არ ჩაუთვლის მათ შრომას. ხალხი იტყვის: «ვადმყოფ-

ზედ უფრო, ექიმს უხდება მისგან შეძლება
ული მაღამო; გვატყუებენ ესენიო..» ეს წი-
ნასწარმეტყველება დაიჯეროს მკითხველმა.
ვარწმუნებთ მას: ხალხი არასოდეს არ შეც-
დება და განარჩევს «ცხოვართა თიკანთაგან.»

როდესაც საზოგადო აზრი იცნობს რო-
მელსამე საქმეს სასაჩვებლოთ, მაშინ საკიან-
ჰირები გამოჩინდება მასშიდ, რომ ამ საგან-
ზედ ყოველგვარი შრომა გასწიონ. მაგ-
რამ უბედურებაც იმაშია, რომ საზოგადო
აზრი არაფრათ დასდევს, მაინცა და მაინც,
არც ხალხის წარმატებას და არც საშუალე-
ბას მისი წარმატებისათვის. შევიძლიან ესთჭ-
ვათ, ნეკლებათაც რომ ეიცოდეთ ჩვენი სა-
ზოგადოების მიმართულება: «როგორ შეი-

ძლება პატარა წრე მაინც არ იყოს ამდენს
ხალხში, რომელსაც ცხოვრების მიზანი, ცხოვ-
რების პირობები ესმოდეს?»

მართლა ნამეტანი უნუგეში შდგომაჩერეს
ბა იქნებოდა, რომ ეს პატარა წრეც აღარ

ს. მაშ ჩას აკეთებს ეს საუკეთესო საზო-
დოების ნაწილი, ეს მოწინავე წევრნი ჩვე-
ნის საზოგადოებისა, თუ არა ხალხის ზნეო-
თ და მატერიალურათ აღდგენას? ისინი
ავისებურათ სკოლობენ ამ საქმისთვის; იმათ
ქნება ჰელინიათ ის ხელობა, რომელიც მათ
იუღიათ ხალხის წინ წასელისათვის, საუმ-
ობესო და უპირატებია. უნდა ვსთვათ,
რომ საეჭით მიგვაჩნია, მითომ უმრავლესო-
ის ნამდვილი აზრი ეს იყოს. ჩვენ ასე ვფიქ-
რობთ, იმისთვის განშორებულან ზემოხსენე-
ულ საქმეს, რომ ჩვენი საზოგადოება ჯერ
აუგავს არცასახლხო განათლებისთვის, არც
კონკრეტურ მდგომარეობის გაუმჯობესობის-
თვის ზრუნვასა. კაცის ღირსებაზედ ძალიაზ
ხირებული შეხედულობა სუფექს ჩვენში.
რთი ეს არის მიზეზი, რომ იმას, რასაც წი-
რეთ აღარებდა კაცი, უარს ჰყოფს და ხში-
ათ უკან იხევა, და მეორე: ათასნაირ ქალა-
ქის სიამოვნებას და სიტყბოებას აღვილათ
მეუბლია ჩაითრიოს ადამიანი. მრითლა და
რც ისე ადვილია ბრწყინვალე და სახელის
სისაპოებელი მომავალი გასცვალოთ გამოუ-
წერელ საღმე ყრუ სოფელში შრომაზედ.
ერთის სიტყვით: გასცვალოთ ქალა ქი სო-
ფელ ზედ — პირველის მრავალგრძი ქმა-
რითულება და ნეტარება, მეორეს ერთნაირ
მყუდრო ცხოვრებაზედ! დიახ პატივსაცემელი
მიზეზებია ესენი, მაგრამ გისაც «განათლებუ-
ლი» ეწოდება, იმას პირველად პრინცი-
პი უნდა ჰქონდეს სახეში. ამითი მე: ის
მინდა ესთვა, რომ პატიოსანი კაცი მოგა-
ლეა საზოგადოების პირობებზედ ამაღლდეს,
რომ წავიდეს იმ გზაზედ, რომელიც მეტს ნა-
მყოფს მოიტანს ხალხისთვის, თუმცა მას არ
მეხედება ამ გზაზედ არც სუნნელებით სავსე
ბალები, არც სამოთხის ხმით მომღერალი
ფრინველები. დამსახურებაც იმაშია, მაშინ
იმუშაოს კაცმა კარგისათვის, როცა ნაკლე-
ბათ დაჯილდოვდება ეს შრომა, თორემ რო-
ცა რომელიმე საგანი პატივცემული და უდი-
დესად დამსახურებელი შეიქნება, მაშინ
ცხადია, ყველა იმ საგანს მიჰმართავს თავის
შრომას. მაშინ პირადი ანგარიში იქნება
მოძრავი ძალა და სხვა გრძნობას რაღა ად-
გილი დაურჩება! რასაკორეცელია, ეს ლაპა-
რავი შეეხება მას, ვინც კარგ მდგომარეობა-
ში იყო; მას, გისაც საჭიროება არ აიძულებ-
და გაჩერებულ იყო ისეთ ალაგას, სადაც სხვა

კაცისაც არა ნაკლებზე უპარგათ! უფრო ჭრი
ოსმალთ შეეძლო ეშრომა. იქიდგან გაქცე-
სადაც საჭირო ვართ და ისეთ აღიღის
სელა, სადაც უჩევენოთაც არა უშეადა
— დიდათ უგუნური და ურიგო საქმეა.
«ყოველი კაცი,» სთქვა ერთმა ბრძენშა,
აავის აღიღილზედ უნდა იყვეს; როცა ის ამ
ნონს გარდატება, მაშინ ის დამნაშავეა».
და ესთქვათ: ღრმა სიმართლეა ამ სიტ-
ებში. ვისაც ცხოვრებაში სხვა ხელობა
მოურჩევია და ჩვენს აზრზედ წინაღმდეგია,
ნება ბრძანოს ამისთანა ბატონშა: « სწორეთ
რეცხული სჯა არის? განა მარტო შეკლა-
ვდ და სახლოსნობაზედაა დამყარებული
ლის შედი და უბედობა? ნუ თუ მეტი
იშველობა არა აქვს მაგალითად... «კარგი,
რგი, ღმერთს მიმადლე, ნუღარ ჩამოთვლი,
ას უფრო სცემ თავიანს, ჩემო გაჩარხულო
აწინაღმდევე. ვიცით შენი, იალონის მზგავ-
ი, ტყბილად მაუბარი ენა! ვიცით შენი
ულწრუელობა, ჩემო ბატონო!

ფამთა გარემოებამ ჩვენს საქართველოში
ეკრ ნაირი ბანაკის აღამინები შევქნა. ამათ-
ან, ზოგნი ღრმა და მაღალი აზრებითა
ნიან შებურვილნი, ასე რომ უბრალო
ცობრივ გრძნობას მათ გულში ადგილი
დარ აქვს; ზოგნი იხსენებიან სიბრძნით და
ორს გამსჭრელელობით, ზოგნი საამოდ
ხორების გამწყვბნი, ზოგნი უცნობნი
მირნი და მოაზრენი, ზოგნი ლალნი და
დარღონი, ზოგნი თითქო მახელნი და
ოგნი ბლავნი, ზოგნი ლამაზი სიტყვების
ქაღაგებელნი და ულამაზო საქმეთ მომქმედ-
ი, ზოგნი ბაიყუშნი და ზოგნი მოელვარე,
ჭევრ-მეტყველნი, ზოგნი «ჩვენიც» და
თქვენიც და კიდევ ბევრი სხვა.... ამ სა-
ტიოებს, იმედია გული მოუვა, რომ მათი
დღით არ ვაპირებთ ზომას; რა გაწყობა!
ითოვეული ამითვანი, რომ ჭითხო, თავის
ჰეციალობას ზეცამდის აიყვანს: გეტყვისთა:
მხოლოდ ჩემს ხელობას აქვს ქვეყნიური
ნიშვნელობა, სხვა ყველაფერი ფუჭია.» გა-
ინჯეთ ქელა, რამდენათ მართალია ამნაირი
ჯა? ამათთან კი წინათვე ვაცხადებთ, ყოველი
აასი უსარგებლო იქნება, ამიტომ არც გვსურს.
ჯა, იარომ გატკეპნილ გზაზედ უდარდელად,
ემრიელათ! ვისურვოთ, შთამომავლობამ ამათ
ირჩესული ძეგლი აუგოს, მრავალ გვარილვა-
ლისათვის სამშობლოის წინაშე.

ပြောတိုက်ခဲ့တဲ့ အနွေ့လျှော့ခဲ့ပဲ ဘွဲ့ဖွေတော်မဲ့!

უფ. გორისელის სურათი «მეოთხე საუკუნისა» იმითია ჩვენის აზრით, კარგი, რომ ცოცხალი, აღვილათ საკითხავი, გასავები და წამხალისებელი სურათია და ჩვენს საზოგადოებას ამჟამად სწორეთ ამისთანა მონოგრაფიები სჭირია, ამისთანა სურათები წაახლონ სებენ, რომ თავის ქვეყნის წარსული ბედი და უბედობა გაიცნონ.

შედარებით რომ ესთქვათ უფ. გორისელის
სურათი ჰგავს ნ. კასტამაროვის მონოგრაფი-
ებს რუსეთის ისტორიიდამ, შხოლოთ იმ
განსხვაებით, რომ რუსულ ლიტერატურა-
ში უფრო მომეცებული მასალები მოიპოვება
ისტორიისათვის და ქართულში კი ნაკლები,
და ამიტომ კასტამაროვს, სხვათა შორის, მა-
სალების სიუხვეც ხელს უმართავდა, რომ
უკეთ აესრულებინა ისტორიკოსობის მოვა-
ლეობა.

იმედია უფ. გორისელი არ შესწყვეტს
თავის ისტორიულ სურათებს და, შეძლებისა
დაგდარათ, ეცდება გააგრძოს ასე კარგათ და-
წყებული შრომა. დარწმუნებული ვართ,
რომ ამ სურათებით ის უფრო მომეტებულ

სარგებლობას მოუტანს ჩეკის საზოგადოებას,
ვიდრე ზოგიერთები თავიანთ ეითომ დაკლია
და სპეციალის პრინციპებზე დაფუძნებული თხ-
ზულებებითა....

ამ ისტორიულ სურათს გარდა «კრებულის»
მეშვეოდე წიგნში დაბეჭდილია უფ. გორისე-
ლისავე «ფი ი ლო ლო გიური გან-
ხი ლო ვა ქართული ენისა.» ამგვარი
განხილვა პირველი მოელინებაა ჩვენს ლიტე-
რატურაში. ამ სტატიაში უფ. გორისელი ის-
ტორიულათ განიხილავს ენის მეცნიერების
წარმატებასა და როდესაც ქართულს ენაზე
ლაპარაკობს, განსაკუთრებით ეს ნაწილია
ჩვენთვის ახალი და შესანიშნავი. უფ. გორი-
სელის აზრით, ქართული ენა ინდო-ევროპი-
ულ ენების დასში უნდა შეირიცხოს და ჰე-
რანის ენების შტოს მიესაკუთროს. ზოგიერ-
თი ადგილები და გამოკვლევა უფ. გორისე-
ლის სტატიისა იმდენათ შესანიშნავია, რომ
ყოველი მკითხველისათვის საინტერესო იქნე-
ბა ამ სტატიის წარმოხა.

განსაკუთრებით შესანიშნავია უფ. გორისელის გამოკვლევა ორ. ხმოვან ასოებზე. ჩვენს განდევნილს «უ-ბრჯგუბს» უფ. გორისელი დიდს მიიშნელობას აძლევს ეტიმოლოგიურ გამოკვლევაში, თუმცა ამბობს, რომ მართლ-

წერაში იმათი ხმარება საჭირო არ არისა.
ჩვენს მოხუცებულებს კურჩევთ, ყურადღება
მიაქციონ ამ გარკვეულს, რადგან ისინი ბევრს
ლაპარაკობენ ქართული მართლ-წერის და-
ვიწყებაზე და არ იციან კი — რა საბუთით. აი
რას ამბობს უფ. გორისელი ამ საგანზე:

«ჩვენს ენაში უწინ ხმაროდდნენ უა, უტ, ჰ. ამ
ასოებს და იმის ხმებს ემართენ თორ-ს მოვა-
ნად. ასლა აღარ ხმარობენ და დავიწყებულია. მა-
გრამ ქართული ეტიმოლოგიური ძიებისთვის ეს
ასოები ძეგრძესხნი არაან და არასოდეს არ შე-
გვიძლია დავიგიწყოთ. რადგან უამა ასოებით ფი-
ლოლოგიურათ ქართული ენას შესწავლა მნელია.

«აძგნვითად ქათული სიტყვა — «ქუ», ეკეთულით
«ქუ», უწინ სწორდენ «ქუ». ეჭვი არ არის, ორმ
უწინ ჩეცნები წარმოსთქმამდნენ ამ სიტყვას «ქუ»,
ორგორც ესლა მეგრელები ამზაბენ, და არა «ქუ».»
ესევე ეტიმოლოგიური გამოგვლევა გაიჩვენებს,
ორმ «უ» იწერება «ე» და «კ» იცვლება «მ.»
მაგ. ქველუხურად «წერუს», ახლა «წერგად» ისმის.
შირველი პირი ამ ზმინისა იქნებოდა «უწოდას»,
ორმელიც ასლა გადაკეთდა «გწორავ» ან ვწორაძ.
მასასადამე «უ» იცვლება «მ» და რაკი კი გამო-
გვიცდეთ, მაშინ ამზედაც დაკრწმუნდებით, ორმ
რუსული სიტყვა «kameha» (ქუ), სანსკრიტული
«Kman» (ქმან) და ქართული «ქუ» ერთი ძი-

«კმ» უნდა იყოს.»

საზოგადოთ სტატია ადვილათ გასაცემო
და ცოცხალია, მაგრამ აჩქარებით წერა ეტ-
კობა, რომლის გამო ზოდან იმისევ მოგონილი
ტერმინები გადარეულ გადმორეულია: სჩანს,
რომ ტერმინებისთვის მკეიღრი რიგი და
შეკრიბა ვერ მიუტია. მაგ. ერთგან ვკითხულბრ
«კბილ-ხახის ხმები» და სქემაში კი ამ ხმების
აგივრათ სწერია «საოხრაეო ხმები.»

ამ სტატიას უფ. გორგისელი ათავებს მხო-
ლოდ ხმათა ცვლის კანონების გამოკვლევით.
ცვლითვის საინტერესოა შეეიტყოთ—რას იტ-
კების ის გრამატიკულ ფორმებზე; ამიტომ
რომ გრამატიკული ფორმების განხილვა და
იმის შედარებითი გამოძიება უფრო ცხადათ
დაგეიმტკიცებს ჩვენი ენისა და ინდო-ერო-
პიულ ენების ნათესაობას. ეს პირველი სტა-
ტია კი კარგათ ვერ დაგაჯერებს აუტორი-
საგან გამოთქმულს აზრზე. მით უფრო მო-
ცელით იმისაგან შემდეგს შრომას გრამატი-
კული ფორმების განხილვაზე. იმედი ვიქანი-
ოთ, რომ ეს მეორე შრომა ისე აჩქრებული
არ იქნება, როგორც პირველია.

ბა რომ თითქმის ყველა საფრანგეთის ჯა-
რების უფროსები ზოგი უნიჭო, ზოგი უსი-
ნიდისო და მოღალატე კაცები ყოველან;
აღმოჩნდა, რომ საფრანგეთი არც სხვა შხრით
ყოფილა მომზადებული გერმანიასთან ბრძო-
ლისათვის: იმას არა ჰყოლია საქმაო სალდა-
თები, არა ჰქონია დამზადებული საომარი
იარაღები (თოუები, ზარბაზნები, ტყვია. წა-
მალი და სხ.) და თუ ზოგან ჰქონია, ისიც
ცუდი და გამოუდევარი. მაშასალამე, რა გა-
საკეირველია, რომ ამისთანა ხალხის ხელში
და გარემოებებში საფრანგეთი დამარცხებული
შეაქნა!

የኢትዮጵያ

შეითხველმა იცის, რომ მაისის 12 მთელს
შეეიცარიაში უნდა ყოფილიყო სახალხო
კენჭის-ყრა, რომელსაც უნდა გადაწყვეტა—
ჰსურს ხალხს ახალი კონსტიტუცია, თუ არა?
გაზეთები გვაცნობებენ ახლა, რომ ამ კენჭის
ყრაზე ხალხი არ დათანხმებულა თავის ძვე-
ლი კონსტიტუციის შეცვლის თაობაზე და
უარ-უცვია ახალი კონსტიტუცია. ახალი კონ-
სტიტუციის წინააღმდეგათ ყოფილან თითქ-
მის ყველა ის კანტონები, რომლებშიაც
ფრანცუზები და იტალიელები სცხოერებენ,
რადგან იმათ არ მოსწონდათ ახალი კანო-
ნები არც სახალხო განათლების თაობაზე, არც
ჯარის თაობაზე და ირც სხვა ჩევორონები.
უმთავრესი აზრი ამ კონსტიტუციისა ის იყო,
რომ ცალკე კანტონებისთვის ჩამოერთვათ
ზოგიერთი უფლებები, (დღეს თითოეული
კაბინონი თითქმის ყოველ თავის საქმეებს
თვითონვე განაგებს; მხოლოდ ორგანობის
დროს ვალდებულია რამდენიმე ჯარი გამო-
აწეობს საზოგადო საშობლოს—შეეიცარიის
კავშირის—დასაცეველად) და საზოგადო კავ-
შირის მმართებლობისათვის მიენიჭებიათ. მა-
გალითად, ჯარის გამგეობა, სახალხო განა-
თლების, უმაღლესი მართლ-მსაჯულებისა
და გადასხადების დადგების საქმე და სხვა
მრავალი, უნდა ყოფილიყო ამ საკავშირო
მმართებლობის ხელში, რომელსაც, რა-
საკეირელია, კანტონებისაგან არჩეული
პირები შეადგენენ. ახალი კონსტიტუციის
მხარე შეეიცარიის ნემეცებსა დაუკერიათ,
მაგრამ ვერ გაუმარჯვათ. ახალ კონსტიტუ-
ციაში ბევრი ისეთი მხარეები და კანონები
იყო, რომლის უარ-ჰყოფა დასაკლისს შეად-
გენს შეეცარიისთვის; მაგრამ ზოგი ისეთე-
ბიც იყო, რომლის მიღება, ზიანს თუ არა,
არაეითარ სიკეთეს არ დაუკრიდა და არ აამა-
ღლებდა ამ პატარა, მაგრამ დიდებულს შეე-
იცარია.

ج ۶ ۳ ۵ ۶ ۹ ۸

ჰეტერობურლის გაზეთებში დაბეჭდილია
5 (17) მაისს პარიფილამ გამოვზანილი ტელე-
გრამშა, რომლილამაც ვტყობულობთ, რომ
დონ-კარლოსი, რომელიც ახლანდელ ესპა-
ნის კოროლის, ამერიკის, ეცილება ტახტს,
მმართებლობის ჯარებს დაუჭირითო. ამას-
თანავე უცხო ქვეყნის გაზეთებში სწრენ,
რომ იმის მომხრე მოჯანყებმა (კარლისტებ-
მა) ახლა სრულიად დაპერაგეს გამარჯვების
იმედი და ზოგი იმათგანი ემორჩილება ახ-
ლანდელ მმართებლობას და ზოგი საფრან-
გეთში და სხვა ქვეყნებში გაიქცნენ. ამ-
ჟამად ბისკაიაში არიან თურმე კიდევ რამდე-
ნიმე ასი კაცი, რომელიც არ პირებენ და-
მორჩილებას, მაგრამ იმათ დასამორჩილებლად
თვითონ მარშალი სერანი წასულა თავის
ჯარითა. ერთი სიტყვით, მმართებლობას
იმედი აქვს, რომ ამ ორ-სამ თვეში სრულე-

ბით დამშვიდებენ არეულობას და აჯანყებულებას დაიმორჩილებენ.

— მაღრიდის რესპუბლიკურ კომიტეტს
გამოუცია მანიფესტი, რომელშიაც ჰკიცხავს
ახლანდელ კარლისტების არეულობას; მაგ-
რამ ამასთანავე აცხადებს, რომ ის არც ამ-
ცეის შმართებლობის მხარეს დაიჭირს. «ჩვენ
მივიღებთ მონაწილეობას შენარჩიულ პარტი-
ების ბრძოლაში მხოლოდ მაშინ, როდესაც
გამარჯვების იმედი გვექნება. მაშინ აღვად-
გენთ ესპანიაში ოვისუფლებას და რესპუ-
ბლიკას დავაწესებთ.»

o n g l o b e

ერთდღოს გაზეთებში დარწმუნებით იწერებოდნენ, რომ იმ დაუსრულებელ მიწერმოწერას, რომელიც ინგლისა და ჩრდილოეთ ამერიკის შტატებს შეა ასტყდა, ალაბამის თაობაზე, მაღვე ბოლო მოეღებაო, რადგანაც ეს ორი შპართებლობა მორიგელნენ ერთმანეთშიო; მაგრამ ახლა კიდევ ატეხილა რაღაც უთამხმოება, ასე რომ მორიგებას ჯერ ბევრი უკლია. ყველას იმედი კი აქვს, რომ ამ ორ ძლიერ ხალხებს შორის უკმაყოფილება მშვიდობიანათ გათავდება: ზოგს ამერიკა დაუკლებს პირველათ მოთხოვნილს ზოანზე, ზოგს ინგლისი მოუმატებს და ამნაირათ როგორც იქნება მორიგდებიან.

s ð ð ŋ o ʒ s

ამ წლის ნოემბერში იქნება ამერიკის შე-
ერთებული შტატების პრეზიდენტის ამორჩე-
ვა ეს გარემოება ყველაზე უფრო შესანიშ-
ნავია ახლა ამერიკაში. ამერიკელებს ყველა
საქმეებისთვის მიუნდებიათ თავი და სხვა და
სხვა პარტიებში გაცხარებული მოძრაობა და
ბრძოლა იმის თაობაზე, თუ ვინ ამორჩიონ
გრანტის აღგილზე შეერთებული შტატების
პრეზიდენტათ. ათასი ორატორები სხვა და
სხვა პარტიებისა დაიარებიან თურმე შტატე-
ბში და უქადაგებენ ხალხს — არა ეს ამორ-
ჩიოთ პრეზიდენტათ, არა ესაა; ყველა თავის
მომხრე კანდიდატებს აქებს და წინააღმდევი
პარტიისას კი ახაგებს. ამ პარტიებში ყველაზე
უფრო შესანიშნავი და თან ძლიერიც ამე-
რიკაში ამჟამად ორი პარტია არის: რესპუბ-
ლიკელები და დემოკრატები. რესპუბლიკურ
პარტიის ამერიკაში ისევ ხასიათი და მიმარ-
თულება აქვს, რაც ეკრიპტაში; მაგრამ იქაურ
სა და ეკროპიულს დემოკრატიულ პარტია
შეა კი დიდი განსხვავებაა: ამერიკაში დე-
მოკრატებს კონსერვატორებს ეძახიან; ამ პარ-
ტიას ეკუთვნიან მამეტებულ ნაწილაა
ჩრდილოეთი ამერიკის სამხრეთი შტატები
სადაც ნეგრების მონაბა იყო და სადაც თით

რა სწერია, რომ მარტო კაცია აქვს კენჭის
ყრისა და საზოგადოთ კონგრესისთვის დეპუ-
ტატების ამორჩევის უფლება (ხმის უფლება),
ამის გამო ამორჩევებში ქალებმაც უნდა უ-
და მიიღონ მონაწილეობა. ამ სავნის თაო-
ბაზე მის ცენტრალურ შეუტანია აღრესი ვაშინგ-
ტონის უნიტარული რემანენტის მისა დაწ-

ବ୍ୟାକରଣ ପାଇଁ ଏହାର ବିଷୟରେ ଆମେ ଆମା ଦେଶରେ ବ୍ୟାକରଣ ପାଇଁ ଏହାର ବିଷୟରେ ଆମେ ଆମା ଦେଶରେ

გადებით ივლავენ თავსათ. მის მიერთ, ამ ეჭი
მის აზრით, ერთის მხრით; ძალის გამოხატულე-
ბით ჰეტეროგრადის) წარა არის და მეორე მხრით
ცხოვრების საშუალების ნაკლებობა.

ნარ ქვე

მასის 11-ს ბარეში მოხელდა ელზასისა და
ლოტარინგიის დეპუტაცია, რომელსაც, პატივის-
ცემასა და სიკვარელის ნიშათ, მოუტანიათ გამ-
ბეტსათვის ერთი მმკნიერათ ნახელავი ბრონზის
ნივთი. ამ ნივთზე აღეგორიულათ გამოსატულია
სალანდელ ელზასისა და ლოტარინგიის მდგომა-
რეობა და იმათი იმედი მომავალზე: მარმარილოს
ფიცარზე დგას გავაერებული და ოთხ მოწევნილი
სასის ქალი, რომელიც ეღზასს წარმოადგინს, და
მარჯვენა სელი გაუწიდება მყგდარი სადღარის
თვის; მარცხენა სელით იმას მიუკრავს გულზე
უმარვილი, რომელმანც შემდგები თვაის მშობელი
(კლემა) საფრანგეთს უნდა დაუბრუნოს. მარმა-
რილოს ფიცარზე სხვა და სხვა ეღზასის და
ლოტარინგიის ქალების გერბისა გამოსატულ
მოვერცხლელი ბრონზითა.

«მ სან უქრის მიტანის დონის, გამეუტამ შშკინ
ერთ სიტყვა უთხრა დეპუტაციას, რომლის აზრ
ის იყო, რომ ნებ დაივიწებთ თქვენის სამშობლო
— საფრანგეთს, და უკეთამ ერთად გეცადოთ სედ
ასტავ აღვაძლდოთ ის და დაუბრუნდოთ ის და
დება, რომელიც იმას შეჭირისო.

* * *

ერთს რუსის ექიმს დაუწერდა თხზულება, რო
მცდშაც იგვლევს თავის-მოკვლის გამრაცხები
მიზეზს. იმას მოუკრება სტატისტიკური რიცხვები
ნი პეტროპოლიტე და მოსკოვებე, და გმირებები
რომ კველაზე უფრო სშირა 20-23 წლის ასალ

გაუდებ იყლავენ თაქსაო. ჰმის შეძლების ამ ეს
მის აზრით, ერთის მხრით; რეალისტი (გამოცემულის
სით შეტემურდის) ჭავა არის და მეორე მხრით
ცხოვრების საშუალების ნაკლებობა.

* * *

ღონისძიების საპურაბილები რამდენიმე წელი.
წარა დაჭვერილია ერთი ტესტი, სხელად გი-
ლიამ როსელი, რომელსაც თავის ცოდნით და
კეთილი ცხოვრებით ძლიერ დიდი და კეთილი
გავლენა აქვს თურმე სხვა ტესტებზე. საპურაბი-
ლის ზედმხედვების სთხოვა თურმე ამას წინათ
მთავრობას, რომ ამისთვის პატიოსანი და ქვეწის
სასარგებლო გაცი რომ რაღაც უბრალო დანაშაუ-
ლობისთვის საპურაბილები იყოს დაჭვერილი,
ცოდება არის და ამიტომ გაანთავისუფლეთო.
მთავრობას ჯეროვანი გამოძიება მოუხდენია და
მართლა გაუთვასეუფლებია უფ. როსელი. მაგრამ
იმას გამოუწესდებია, რომ მე კერძოსო, რომ
საპურაბილები უფრო მეტი სარგებლობის მოტა-
ნა უმიმდილა გაცოლისაბისთვის და ამიტომ არ
გამოვალ ამდენია.

❖ * ❖
ଭୋଗୀଙ୍କରେ ପାଇଁ ପାଇଁ ହେଲା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
ଏହା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
ଏହା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

სმას გარდა სშინათ გასათხოვარი ჭალები და
საცოდლო გაუები პირ და პირ გაზეთებში აცხადე-
ბენ, რომ მე ამისთვის ქმარი მინდა და მე ამის-
თანა ცოდლით. ერთს ღონისძინის გაზეთში ამის-
თანა ასირებული გზნცხადება არის და ეტედილი.
მკითხებელის გასაციხებლად სიტყვა-სიტყვით მო-
კვავს კა განცხადა:

«ერთი ახალგაზის, 21 წლის გაუი გვედრას
აკვირებს თავის სიღამაზითა: ის შე-თმიანია,
უდიშაშები და წერტილი ახლად ამოღის, სიძალდით
ორ არშინ ნახევარია და მშენიერი ფეხები და
სელები აქვს. მაგრამ იმის გული ჯერ არავის არ
დაუშერლია. იმას ჭიროს მოსახლეს და შეკავშირ-
დეს 19 წლის ქალს, ოომელიც სიმაღლით არ
არშინ ნახევაზე ნაგები არ უნდა იყოს; ამას
გარდა უნდა ჭირობებს ქერა თმა, უკუკნა თვალები
და კარდისნები ლოუპი. ბეკრი ფეხები მაინც
და მაინც საჭირო არ არის; საჭიროა მსოდლოთ
ამოღი უობა ცეცხალი და საზორო ცეცხალი »

* * *

ତମିଶ୍ଵରିନାଟ ପ୍ରତିକ୍ଷାରେ ନିଜୀବିତରଣକୁଳି ଏହିଗୁଡ଼ିକରିତା
ମିଳେଇଲା ଯେତିବା ଆଶାଦ୍ୱାରା ପାଖି ଓ ଅନ୍ତର୍ଭାବ ଉପରେ
କାହିଁ ଫଳି ମିଳିଯାଇଲା, ମର୍ତ୍ତାବ୍ୟୋଦା ମିଳିଲା ଓ ଏହି କାହିଁ
ବୋ—ରତ୍ନଗର ମର୍ଯ୍ୟାଦା, ଅଥ କାହିଁକାମୀ ହୀନ ଓ ମିଳିଲା
ଜୀବିତର ଏହିଗୁଡ଼ିକରିତା ଗର୍ଭର୍ଯ୍ୟାଦା, ଅଥ ତଥିବି ଓ ଏହି
ଫଳି ଯେତିବା କରିଲାମି ଫଳିବାର ନିରାମିତ କାହିଁକାମୀ
ନିରାମିତ; କିମ୍ବା କିମ୍ବା କାହିଁକାମୀ କରିବାର କାହିଁକାମୀ

დაუწევეთ ცხენს დეზებით ცემა და სადაც გინდათ
წაიყვანეთო. თუ მმა მისმა გიჩიდლა, შეგიძლია
სოჭათ, ორმ ცხენი დაფიხხა და ორივე მოვა
ტაცათო. მესამე დღეს ამ ადვოკატს უთხრეს მო-
სამსახურებმა, ორმ ერთმა ასაღვაზდა ჯენტლ-
მენმა თბებით ქადა წაიყვანა გუშინ ცხენით სახე
ირნოთ და არ დაბრუნებულანო. ამ ემაწვილი
ხწორეთ ისე მოიცა, ორგორც მოტაცებულ
ქალის მმამ ურჩია....